

Hendes hunde går spor, når de er 17 dage og mentaltestes som nyfødte

Begyndte som hundetræner da hun var 12 år

Fotos: Margit

Omkring årsskiftet blev jeg kontaktet af et af vore medlemmer, som havde noget meget spændende at fortælle – så interessant var det, at jeg valgte at tage turen til Nordsjælland og besøge hende og hendes mand (som er narkotikahundefører i politiet) og deres hunde (mange).

Det drejer sig om Marianne Bløndal og hendes kennel Pimpernel's

Marianne viste sig at være en person med en utrolig evne til at arbejde med hunde og hun havde meget sikre og faste meninger om, hvordan man burde behandle sine hunde og specielt, hvordan man i hvert fald slet ikke skulle behandle dem

Marianne har arbejdet med hunde næsten hele sit liv.

Hun er uddannet som veterinærsygeplejerske og er mangeårig opdrætter og træner/instruktør med speciale indenfor de såkaldte "problemhunde".

Hun har igennem ca. 40 år studeret hundens sociale liv – floklivet – i sin egen flok på 12-15 hunde, som hun har levet sammen med døgnet rundt.

Alle disse hvalpe er født og opvokset i huset og har taget del i floklivet lige fra start.

Hendes træning foregår på baggrund af flokkens/individets egne metoder, noget, der virker her og nu uden brug af skarpe halsbånd, grimer eller hvad man nu kan finde på.

Hendes håndtering af hvalpene er

baseret på iagttagelser af tævens omgang med disse.

Hvalpe – håndteret så tæt på det naturlige, som overhovedet muligt, - adskiller sig typisk ved at være mere omgængelige og utrolig "sat" på føreren.

Hun er i stand til at karakterteste hvalpene allerede umiddelbart efter fødslen.

Testen gentages i 17-dages alderen, men holder stort set altid stik. Alle hvalpe starter sportræning/færttræning i ca. 17-dages alderen uanset race.

I 1995 leverede Marianne sin første schweishund, som i en alder af 5 måneder fik en flot 1. præmie på et 400m/3 timers spor.

Hunden er nu omkring 7 år og arbejder stadig sammen med sin ejer, som er skovfoged. Specielt den sikkerhed, hunden havde udvist ved sporprøven, havde gjort indtryk på dommeren.

Rigspolitiet indgik i projekt "Tidlig færtprægning" i 2000 og har for nylig erfaret, at Mariannes teori vedrørende tidlig færtprægning og indlæringsmetoder nu videnskabeligt bekræftes af en hollandsk professor, der samarbejder med det hollandske ID-politis hundeafdeling i Nunspeet.

Marianne har haft kennel i mange år med Labrador og som noget nyt Amerikansk Staffordshire Terrier og fik det første kuld 12. september 2001 med 9 hvalpe.

Faderen til disse er amerikansk

brugschampion og ejeren til denne har i flere år arbejdet med træning af svenske politihunde

Der er indtil nu solgt 5, da man er meget omhyggelig med, hvem der får lov til at købe dem, fordi det for det første er en meget krævende hund med terrierens selvbevidsthed, mod, råstyrke og temperament - men samtidig utrolig hengiven og kærlig – men den kan i de forkerte hænder, ligesom visse andre brugshunderacer, udvikle sig uhensigtsmæssigt.

Der har været flere interesserede købere, som er blevet afvist, da Marianne ikke kunne godkende dem som egnede til netop denne race.

Marianne og Poul har prøvet at færtpræge en hvalp fra dette kuld på narkotika og 8 uger gammel påviste hunden et sted, der for over et år siden havde været brugt til træning for Poul Hansens nuværende narkotikahund.

Der var også Pelle - mørkebrun bulldog – som dog ikke var født i hjemmet, men tilkøbt.

Han var meget charmerende, kærlig og venlig og havde kun én fejl - han havde en kolossal luftafgang - ja faktisk for at sige det rent ud - han fæs, så det bragede eller rettere sagt hørmede, for det foregik meget lusket uden lyd.

Men på de milde (læs osende) dufte, der opsteg fra gulvet, var man ikke i tvivl om, hvem synderen – eller rettere lugteren – var og hvor i lokalet han befandt sig.

Vedr. Labrador avlen, så har Marianne foretaget færtprægning på

flere af sine hunde og der er flere, som er uddannet til narkotikahunde, samt 1 sprængstofhund - Tullamore kaldet Bomba, - som nu "har lavet ulykker og skal have hvalpe" og går hjemme hos Marianne og Poul og har det godt.

Så er der "kantarelhunden" døbt "Numse", der blev købt af Jan Friis Mikkelsen fra Meyers Køkken, som dog skyndsomst omdøbte den til Girolle, som betyder kantarel på fransk.

Den kan finde kantareller til sin ejer, men der var på et tidspunkt vild opstandelse på Frederiksværkegnen, da de derboende sommerhusejere var nervøse for, at der så ikke blev nogle kantareller tilbage til dem.

Det høres dog, at der er rigeligt til alle

Den næste hund, der skal færtpræges, skal ifølge Marianne være en "pengehund" som kan finde pengesedler til terminerne.

Det er for nuværende ikke kendt, hvorvidt dette vil lykkes, men hvis det gør, tror jeg nok, jeg vil købe en af denne slags.

Natten mellem den 28. og 29. januar fødte den gule labrador "Trunte" tidligere narkotikahund - i orkan og fuldmåne - 10 hvalpe

Af disse er forlods solgt en tæve ud fra den mentaltest, Marianne foretager straks, når hundene er født.

Så har en jysk skovfoged bestilt en allround jagthund, ligesom der er bestilt en "trøffelhund"

Poul skulle for nogle år siden skifte hund og fik tildelt "Trunte".

I huset var allerede Laura, som var udvalgt af Marianne fra et fremmed kuld og fungerede optimalt.

Hun blev så brugt til jagttræning men har nu afløst Trunte som Pouls narkotikahund i politiet

Vi var inde hos Trunte og hendes

*Kommende stjerner indenfor bombe-, narkotika-, kantarel-, trøffel-, pengesøgning eller andre spændende former for nytænkning??
10 dejlige gule labradorhvalpe født om natten under fuldmåne og orkan*

hvalpe og Marianne viste os måden, hvordan hun tester hundene.

Den første var en tæve, der er solgt til Herlev

Hun viste sig at være en tæve med temperament over middel – energisk – og skal benyttes til at træne men også være familiehund.

Marianne arbejder fra nakken og går nedad, mens hun presser blidt med sin hånd - hun øger presset på vej ned over nakkeområdet og presset er størst i skulderområdet, hvor hun markerer (presser ned over selve "angrebspunktet").

Så letter hun trykket og bemærker, om hvalpen skyder ryggen op i hen-

Marianne udvælger den første hund til mentaltesten og stryger den blidt ned ad ryggen

des hånd, mens hånden passerer ned ad ryggen og over lænden og om hunden lægger halen ind under sig eller stikker den lige i vejret, når hun når krydset

Hunden her forsøgte at trække sig op og ud af hånden

Den anden var også en tæve, som er meget underdanig/behagesyg, fordi den ikke forsøgte at komme op og ud af hånden, hun tændte ikke ved berøring på skulderen og hun krummede hele ryggen op i hånden og trak halen op under sig

Det er en allroundhund, som alle kan arbejde med på fornuftigt plan – dog ikke narkotikahund.

Man ser her, hvordan hvalpen forsøger at trække sig op og ud af hånden hen mod sin mor

Marianne fortsætter dog testen nøje overvåget af mor

rende adfærd kan dække over flere ting, herunder medfødt skyhed, - som jo ikke er så godt - eller han blot ikke har lyst til at blive rørt ved netop på dette tidspunkt, hvor han lå og sov og lige havde spist.

Vi så også en færtprægningsdemonstration, hvor Marianne tog et lille stykke gazebind, som har ligget ved siden af hash og derved har fået afsmitning af stoffet.

Marianne satte først kluden hen over næsen, indtil hvalpen enten vibrerede med næseborene eller trak sig – (markerede).

Den tredje var en hanhund, som Marianne ville holde lidt øje med. Han lavede undvigemanøvrer hele tiden.

Han overvejes, idet han umiddelbart ikke tyder på at have meget selvtillid.

Den kan blive en god familiehund men bør ikke bruges til konkurrence eller pressede situationer Som Marianne så pænt siger, han er mors gode dreng, der ikke flytter hjemmefra før han bliver 30 år.

Han vil blive testet yderligere – bl. a. når han spiser, fordi hans nuvæ-

Her presser Marianne på "angrebepunktet"

Den anden hvalp mentaltestes med tryk på "angrebepunktet"

Så kærtegnede Marianne den ved mundvigene, således som moderen gør, når hun pusler hvalpene og når hvalpen så åbner munden og gaber, stryges den blidt over ryggen og lægges til moderens dievorter

Dette afprøves også under søvn, hvor reaktionen også viser sig (de genkender det)

Tidlig færtprægning og hvalpeopvækst

Marianne fortæller her:

Såfremt hele kullet skal fært-

Mens der afsluttes med en blid stryging ned over ryggen

Man ser her, hvordan denne hvalp krummer sig sammen og trækker halen op under sig

præges på samme fært kan man allerede fra 1. levedøgn smøre den/de ønskede fært(e) på tævens dievorter i forbindelse med måltiderne - det er færtprægning, der vil noget og hvalpene får i ordets bogstaveligste forstand færten ind med modermælken!!

Ofte skal der foregå flere forskellige færtprægninger, hvorfor andre metoder må tages i brug for ikke at risikere uønskede resultater.

Tiden frem til at hvalpene kan stå på benene, kan man f.eks tage dem enkeltvis og lade dem gennemfærte

udvalgte fært samtidig med, at man kærtegner dem ved bl.a. mundvigen (svarende til tævens puslen) og er man lidt snu og har nogenlunde check på dietiderne, da umiddelbar før et måltid.

Færtprægningen kan jævnligt afprøves under søvn ved f.eks at holde færten tæt på snuden indtil reaktionen er der.

Et blidt kærtegn ned fra området nakke til halespids vil både bekræfte og samtidig bringe hvalpen tilbage til afslappethed / søvn.

Når benene kan bære sådan nogenlunde, tages den ca 17-18 dage

gamle udvalgte hvalp ud på f.eks fliser, gulv, aviser – alt kan bruges. På det udvalgte sted er der afsat fært ved dupning af f.eks rå, hakket magert kød, i alt ca 50 cm spor, afsluttet med ca. 1 tskf. kød. (Grunden til valget af rå kød er hvalpens naturlige higen efter ”rigtig mad” – det, tæven brækker op til den, er nogenlunde samme konsistens)

Samtidig med udlægning af madspor trækkes klud med ønskede færtprægning. Kluden lægges sammen med – gerne over – kødet!

Hvalp udvælges til færtprægning

Den bliver forsigtigt lagt ned i kassen igen -

færten minimeres og den ønskede prægningsfært forstærkes.

Kødklumpen + færtklud gemmes lidt væk under lette genstande/lægges på flad forhøjning/fastklemmes i lidt over hovedhøjde, så hvalpen ligesom må kravle/kradse sig vej, fuldstændig som ved mor's pa!

Træningen fortsættes, tilpasset hvalpen.

Der er perioder, hvor hvalpen næsten ikke kan vente – og så de lidt mere afdæmpede – her hviles passende lidt ud.

Dette spor har de hvalpe, jeg har testet, stolpret igennem på meget kort tid! På dette tidspunkt i en alder af ca 18 dage kan hvalpen stort set kun ”vælte derud-ad”.

Ved 2. forsøg, gerne senere samme dag, ellers næste dag, er der tydelig genkendelse fra hvalpen. Halen viser helt klart ”jeg er på”!!

Sporets længde holdes indenfor hvalpens fysiske rammer – men det går utroligt hurtigt fremad.

Der arbejdes med forskellige variationer (snoninger, skarpe sving, små overspring osv.) – alt imens kød-

*- mens "hash"kluden lægges blidt mod dens næse. -
Når næseborene vibrerer tages kluden væk og hvalpen lægges blidt tilbage i mors trykke favn*

Den tredje hvalp tages ud og mentaltestes

Efterhånden som hvalpen bliver mere stabil på benene, er der faktisk ingen grænser for opfindsomheden – så længe opgaverne holdes indenfor de fysiske rammer, hvalpen kan præstere.

Når hvalpen i ca. 8-ugers alderen er klar til afhentning, fortsættes træningen ud fra ovenstående principper – hele tiden tilpasset den enkelte hvalp og dennes fremtidige virke.

Træningen

Marianne siger her:

Det er af stor vigtighed, at trænin-

Marianne begynder ved hovedet -

- og fortsætter ned over "angrebepunktet"

gen frem til ca. 6 mdr's alderen er målrettet hvalpens fremtidige virke.

Under naturlige omstændigheder ville forældredyrene + flokken have opdraget hvalpene hertil – nu er det din pligt!

Sammenlignet med naturens egen opdragelse er menneskets samme ofte af utrolig mangelfuld karakter.

I flokken stilles store krav netop i opvækstperioden, alt målrettet fremtiden.

Hvalpene/unghundene gentager sjældent den samme fejl mere end 2 gange – og hver gang de iredesæt-

tes, ser man stort set altid en *positiv underdanighedsadfærd* – her fejler vi mennesker alt for ofte i vores håndtering af uønsket adfærd.

Denne træningsmetode er og har altid været den røde tråd i min omgang med hundene – og uanset problemerne - er de altid blevet løst af og i flokken (hvor jeg har været at betragte som medlem) med dennes metoder!

Omkring 1998 kom min datter med en video og med ordene: *Mor - se denne video - denne mand arbejder med heste fuldstændig som du arbejder med hunde!*

Det var videoen „Hestehviskeren“ med og af Monty Roberts - og jeg må give hende ret.

For første gang stødte jeg på mine egne metoder - spændende - det har sat gang i mange andre tanker m.m.

Fællesnævner er udgangspunkt i respekt og kærlighed til andre levende væsner.

Årelange studier i marken, et åbent sind og et vågent øje og hvem ved, måske tilsat en gave fra Himlen!

Det er eksempelvis unaturligt for en hund at gå i snor – i flokken ved hver og én, hvordan rækkefølgen skal

Man ser tydeligt, hvordan han prøves at undvige -

Som tidligere nævnt vil hvalpe, der er vokset op i et miljø så tæt på det naturlige som muligt, udvikle sig helt anderledes end de, der har måttet lide afsavn for denne helt nødvendige omsorg.

Typisk er de mere rolige at omgås, nemme at håndtere, meget sat på føreren, opmærksomme og hele tiden med.

Indlæringen foregår fra hvalpens side stort set uden forbehold – den stoler ubetinget på sin fører og følger denne med selvfølgelighed overalt i samme tillid, som den typisk ville udvise til en eller flere fra flokken.

- og har kurs hen mod mors tryghed

være – den er dog aldrig definitiv – alle forsøger at komme op ad rangstigen – men så længe hunden aldrig overhaler dig som menneske, er der ingen problemer.

Her i huset får hundene sjældent snor på før i 6 mdr's alderen.

En tæve kan gå med sine hvalpe frit omkring, de følger hende eller irttesættes.

De lejlighedsvis helt uvorne risikerer at blive taget af andre rovdyr f.eks. ræven.

Hermed er de set med naturens øjne ikke længere nogen trussel mod flokkens eksistens - barskt - men sandt!

Her har vi "fisebaronen" Jeppe - han fylder ikke meget på et køkkengulv

Færtprægning (1)

Svigter mennesket denne omsorg, har man som udgangspunkt et ”problembarn”.

I flokken ville hvalpen ikke bare få lov at fjante rundt – der ville blive leget, men legen ville bære præg af fremtidens gøremål.

Legen ville være målrettet!

Da en hvalp aldrig ville forlade sin flok i en alder af 8 uger, er det vores pligt at følge op på det, vi fratager hvalpen – nemlig forældre- og flok-omsorg, herunder opdragelse.

Og dette foregår selvsagt ikke ved at efterlade hvalpen i adskillige timer og i øvrigt behandle den helt atypisk for en hund!

Et af de første spørgsmål der melder sig er ofte, hvor skal hvalpen sove??

Det kan der da ikke være så megen tvivl om – sammen med dig !!!!!

Om det så er i din seng eller lige op ad denne må hver især gøre op med sig selv, men hvalpen skal under ingen omstændigheder lukkes væk fra sin nye flok!!

Efterhånden som hvalpen vokser op og modnes, værner man den stille og roligt til at sove det ønskede sted – men uanset hvad – aldrig afsides!

Det er lidt nemmere, hvis man har flere hunde, de finder som regel hurtigt ud af at dele soveafdeling.

Så længe man tilpasser kravene til hvalpens alder, opstår der meget sjældent problemer – det er først, når man trækker noget helt unaturligt ned over hovedet på den lille fyr, at den demonstrerer!

Husk dette – det kan spare dig for mange ærgrelser!

Og hvad angår at være alene

hjemme x-antal timer må dette vel bero på en vurdering i det enkelte tilfælde.

Men i princippet er det forkert at efterlade en hundehvalp alene i flere timer.

En langsom tilvænning må finde sted - igen afpasset efter hvalpens alder og modenhed.

Såfremt hvalpen er eneste hund, må anskaffelsen tilrådes i en ferieperiode.

På sigt bør hunden ikke være alene andet end 4-6 timer dagligt – og det bedste for den ville da utvivlsomt være at have adgang til et uden-dørsområde, som byder på afvekslen i disse timer.

Der skal være læ for vind og vejr – sammen med et par herlige kalve-/oksekødben, lidt legetøj m.v. falder tiden ikke så lang – og så er der ikke så meget tid til at kede sig, dvs. æde døre, paneler, sko osv.

Færtprægning (2)

Her kan hvalpen følge med i alle duftene – det er bedre end program 3 & TV – og giver hverdagen lidt mere indhold!

Eftersom en hund ”lever på sin næse” – stik modsat os mennesker – der fortrinsvis lever på synet, så giv den en masse oplevelser, hvor den får lov at bruge sin næse!

Læg spor, gem ting og sager, smid evt. foderet ud over et stort område og lad så hunden bruge tid på at finde og spise dette.

Det kan sammenlignes med f.eks. musejagt.

Musene opsamles også ved afsøgning af et område, gemmes i munden – ofte flere ad gangen - for derefter at blive ædt!

Mange hunde er glade for at bære ting – jamen så lad den dog – vær i

det hele taget aktive sammen om nogle spændende ting og smid jer så slutteligt en halv times tid SAMMEN på gulvet (eller i sofaen) og hvil ud!

Tal til din hund – bare fortæl – mange af ordene er måske nok betydningsløse, men ”snakken”, genkendelsen af visse ord lejlighedsvis efterfulgt af noget spiseligt (spørg f.eks. hunden, om I ikke lige skulle checke skabet for guf!).

Hele din mimik og dit kropssprog, som uden at du tænker over det, fortæller hunden meget mere end ordene afslører, at her foregår noget ”spiseligt spændende” – så næste gang du spørger, har hunden allerede lukket skabet op – sådan skal det være!!

Brug fantasien og undervurder ikke hunden – den er med på det mest utrolige.

Jo flere oplevelser I deler med hinanden – jo tættere knyttes båndene – og i et sådant venskab/samarbejde hverken gider eller tænker hunden på evt. at strejfe om eller lave andre ulykker.

Iagttagelser hos hvalpe fra fødslen

Allerede umiddelbart efter fødslen er hvalpene opmærksomme på andre dufte/færte - trækker sig og søger til en genkendelig fært.

Hånden fra den person der oftest passer hvalpene genkendes tydeligt, en fremmed „studerer“ nøje og igen søges efter genkendelig fært. Lige så snart hvalpene kan løfte og holde hovedet kan man se, hvordan de vejrer de skiftende dufte.

Har deres mor været lidt væk for derefter at lægge sig ved hvalpene igen, trykker de sig først, så vejres der lidt samtidig med at moderens

Færtprægning (3)

bevægelser fornemmes og registreres og så er det ellers bare mod målet TRYGHED & MAD.

Om sig selv fortæller Marianne i artiklen:

Med hunden i hjertet

Lige fra barn har dyr, men specielt hunde være mit ét og alt. Vi boede i lejlighed og måtte ikke selv have hund, så jeg måtte nøjes med at „låne“ andres.

Ofte, når jeg gik i byen, blev jeg fulgt op af en eller anden hund, som bare lige skulle snakke lidt. Nogle var herreløse og måtte efter en tur i hjemmets bad samt lidt smagsprøver fra køleskabet indleveres hos det lokale politi.

Det var ikke nogen rar følelse at forlade sådan en ven til en uvis skæbne og det holdt også hårdt. Politiet måtte afgive mange løfter inden de fik overladt vovse.

Jeg husker sådan ganske svagt én, der altid ventede på mig på vej til skole og ofte også når jeg skulle hjem igen, altid glad, stille og rolig.

Fra ca 10-års alderen fik jeg lov at tilbringe først mine sommerferier, siden også andre skoleferier på en stor bondegård i Vedersø.

Alt imens mine forældre og søskende rejste Europa tynd - var dette mit ét og alt.

Dyr, dyr og atter dyr - mange forskellige slags.

Disse mange ferier i Vedersø, hos en familie, som i mit liv er kommet til at betyde uendelig meget.

Jeg græd som pisket, når jeg skulle hjem, væk fra alle dyrene, hvor jeg med flere af dem havde dybe venskaber.

Specielt med kalven „Star“, som var født med en rygskaide, der gjorde, at

han havde visse balanceproblemer. Bare han kom i gang, så gik det. Han fulgte mig overalt.

Ventede udenfor bryggersdøren, når jeg havde været inde for at spise.

Kaldte jeg på ham, kom han i sin besynderlige gangart, alt imens han møh'ede.

Sikke nogle ture vi havde bare ham og mig.

Hvis jeg havde noget spiseligt, så ville „Star“ også smage, selv flødekarameller!

Om aftenen når han skulle i sin lille bås, fik han vasket ben, blev børstet og ordnet, hvorefter han kunne vælte om træet og forhåbentlig godt tilpas i sin rene halm.

Allerhelst ville jeg, at han kunne have fået lov at leve naturligt sammen med sin mor, men sådan var forholdene altså ikke.

Og jeg svor, at fik jeg nogensinde dyr, skulle de have den basale omsorg alle levende væsener nu en-

Færtprægning (4)

gang har brug for - og aldrig ville jeg lade andre bestemme anderledes herom.

„Star“ levede ca. 6 mdr, så kunne benene ikke mere.

Familien lod ham leve, til jeg havde været på efterårsferie og kunne nå at sige farvel.

Som ca. 13-årig lærte jeg en dengang noget speciel hundemand at kende, Arne Sørensen, tidligere politimand nu såkaldt hundepsykolog. Han var i hvert fald helt anderledes end mange andre i sin måde at omgås hunde på.

Efter en uges praktik hos ham fik jeg efterfølgende lov at komme og gå, som det stort set passede mig.

I perioder var han bortrejst og jævnligt passede jeg hundeskolen. Et midaldrende ægtepar hjalp til i det daglige og disse 2 personer, de havde virkelig hjerte for hunde og hos

dem tilbragte jeg uendelige antal timer, dage og uger med hunde - hunde - hunde!

Efter skolen og 1 år i huset (for øvrigt her i Frederiksværk) tog jeg på sygeplejehøjskole, mine forældre ville ikke lade mig uddanne til veterinær-sygeplejerske.

Dengang gjorde man, hvad man fik besked på - sådan da.

Fra sygeplejehøjskolen til sygeplejeskolen på Hillerød Centralsygehus, men det holdt ikke, det skulle være dyrene.

Springet gik til Hillerød Dyrehospital og årene her er blandt nogle af de bedste i mit liv. De var bare så spændende og lærerige. Og så alle de forskellige dyr.

Oftede fik jeg også lov at køre med i landpraksis, jeg kan faktisk „dufte“ det endnu.

Det var vist godt at dyrlæge Marstrands kone engang imellem mindede mig om, at der altså var andet her i livet end dyrehospitalet næ-

sten 24 timer i døgnet.

Ikke for mig - det var mit et og alt. Og det har holdt lige siden.

Al fritid er blevet brugt til hunde og i adskillige år også heste.

Fra ca. 12 års alderen hjalp jeg andre mennesker med at opdrage deres hunde, helt på min egen måde.

Det var ligesom hund og jeg forstod hinanden.

Allerede dengang kunne jeg sidde i timevis bare og kigge på hunde, når de var i flok eller for så vidt bare et par stykker sammen.

Disse iagttagelser, som efterhånden har stået på gennem ca. 38 år, har altid dannet basis for min form for hundetræning.

Jeg har altid kommunikeret med hunden i en udpræget form for kropssprogsdialog - jeg lærte hurtigt den enkelte hunds krop at kende, og

fandt som regel hurtigt ud af, hvordan dens sind var.

Berøring på de forskellige punkter rundt omkring på kroppen, når vi bare hyggede os sammen, fortalte hurtigt hvem af os, der var „overhund“.

Det var næsten altid mig, men jeg har da flere gange måtte udtænke en lynhurtig snedig plan for at redde såvel buksebagen som æren. I tusindvis af hunde har passeret mine hænder på den ene eller anden måde og adskillige er blevet flyttet til et mere hensigtsmæssigt hjem. Hundene er sjældent noget problem - det er stort set altid menneskets håndtering.

Såvel dengang som nu blev alt for mange hunde aflivet på grund af - efter min bedste overbevisning - besluttet omsorgssvigt.

Godt nok er det juridisk i orden at sælge en hvalp 8 uger gammel, men den har stadig brug for store mængder omsorg og det får den under ingen omstændigheder såfremt den tilbringer det meste af døgnet i selskab med sig selv.

Hund skal man kun have, hvis man har tid og er klar til at bruge sin fritid m.m. fuldt ud herpå.

Hunde lever i nuet, de går ikke på kompromis med noget.

Valg af race foretages også alt for ofte ud fra tåbelige ting som udseende, hårlag, søde øjne, sjove små aftegn m.m. - det er som at købe ulv i fåreklæder.

Valget må ske ud fra de krav hundens fremtid vil bringe.

Skal den bruges til noget specielt eller er det „bare“ en familiehund. Er man aktiv eller har man hang til sofa?

Hvor meget er man hjemme? Hundene er et meget socialt dyr, med et særdeles stærkt bindingsforhold i flokken.

Vi hiver den ud af flokken og hvad så?

Hvad giver vi den til gengæld, så-

fremt vi hører til de travle familier på dagens arbejdsmarked?

De fleste sover i tidsrummet ca. 23-06 -så er der børn, pligter, arbejde, hente børn, nye pligter, indkøb osv. Hvis hunden er bare lidt heldig, kan den nå at være lidt sammen med sin flok et par timer dagligt mod normalt døgnet rundt + lidt af det løse foran skærmen.

Ikke noget at sige til, at det går galt mange steder!

Noget af det jeg altid har været fascineret af, er hundens evne til at huske og genkende dage, måneder, år, ja på livstid kan hunden bare genkende bl.a. sine barndomsfætre.

Noget af det mest berigende arbejde med hvalpe er sportstræning. De kan bare!

Uanset hvor snedige vi anser os for at være, så kommer vi til kort.

Mine egne hvalpe starter sporopgaver i en alder af ca 17 dage.

Alt efter hvad fremtiden byder på, trænes målrettet hen imod 6 mdr's alderen, så er de klar til de „rigtige“ udfordringer.

Hvalpenes individuelle karakteristika er til stede lige fra fødslen.

Ved forskellige berøringsprovokationer kan den voksne udgave af „stumpen“ forudsiges med meget stor sikkerhed.

Igen er disse iagttagelser baseret på årelange studier af tævens omsorg for hvalpene og deres respons herpå.

I dag evner jeg med mine hænder at håndtere hvalpene næsten på lige fod med tæven, en håndtering som har betydning for hele deres liv.

En større trafikulykke i 1987 sætter nu en stopper for 21 års arbejde på Tisvilde Statsskovdistrikt - ryggen kan ikke blive ved at klare det sidende arbejde - og hvad så?

Om end det har taget flere år at acceptere kendsgerningerne, så tager jeg nu skridtet fuldt ud og vælger

at beskæftige mig med hundene 100%.

Vi har længe arbejdet på højtryk med at finde en velegnet landejendom til indretning af et hundetrænings- & kursuscenter med kæledyrs pension.

Et center hvor hundeejere kan komme med deres hund og træne med eller uden undervisning, arbejde og hygge over en fælles hobby, deltage i forskellige arrangementer, kortere ophold/kurser osv. Vi vil også gerne give de handicappede samme muligheder for udvælgelse af hvalp lige efter fødslen og efterfølgende træning til netop deres brug for ikke alle handicappede behøver en besluttet servicehund, hvor ventelisten er lang og hundene relativt få.

Selv har vi i mange år opdrættet Labrador og med vores udvælgelse/sortering af hvalpene allerede fra umiddelbart efter fødslen vil vi være i stand til med stor sikkerhed at frasortere de ikke egnede.

Mulighederne er mange - kun fantasien sætter grænser.

Og mens vi ledte, arbejdede jeg i det omfang, det var muligt, ud fra daværende bopæl - mange problemer kunne ordnes via telefonen, andre kræver at man mødes.

Ydermere har Frederiksværk Dyrehospital stillet deres mødelokale til rådighed - det er jeg utrolig glad for og vil snart lægge ud med en temaaften om hund fra nyfødt til unghund m.m.

En lille sjov historie

På en af mine utallige ture i Tisvilde Hegn markerer TARA, labradortæve og en af mine bedste vildtfinderhunde nogensinde, pludselig „et eller andet“. Jeg stopper op og lader hende undersøge nærmere. Glad kommer hun med x-antal manillamærker - alle med militærfortøselser etc.

Jeg lader hende søge færdigt og tager næste dag mærkerne med på kontoret.

"Energiltførsel" før sporet - her ses tydeligt, hvor lille hvalpen er

Af skovdistriktets øvelseskalender fremgår ikke, at der skulle have været nogle øvelser, så vi kontakter Militærregionen.

De benægter - ingen har været der! Men Tara lyver ikke, så alt kopieres og faxes til Militærregionen.

Ups' den var ikke så god - konfronteret med beviserne „tilstår“ man, at der rent faktisk har været øvelse, en af de specielle, som foregår i dybeste hemmelighed.

For øvrigt fandt Tara også en baret + et par andre klædningsstykker - den kunne Jægerkorpset ikke lide - det er utilgiveligt i de kredse.

Selv magasinet til et maskingevær påviste hun i et af de dybe sandområder.

I første omgang tog jeg mig ikke af det, men da der lidt senere ankom en person, som grundigt eftersøgte området, spurgte jeg ham, om vi evt. kunne hjælpe.

Det var en af vore hjemmeværns-

folk, som af en eller anden årsag havde fået forlagt magasinet - og det havde han det bestemt ikke godt med.

Fint nok - Tara havde jo tydeligt påvist et interessant område ude i sandet.

Så vi fulgtes ud i området og Tara markerede tydeligt stedet og frem gravede manden sit magasin.

Jamen er hunde da ikke bare helt utrolige!!!

Hundehvalpen, der lige er kommet til et nyt hjem:

Om det siger hun i en informationsskrivelse i forbindelse med sit samarbejde med Frederiksværk Dyrehospital:

Du har netop fået en lille hundehvalp og i den anledning vil vi her på Frederiksværk Dyrehospital gerne medvirke til at give denne den bedste start overhovedet.

Udover de sundhedsmæssige ting er vi interesseret i, at dit hundehold bliver en succes - man kunne fristes til at sige en sund sjæl i et sundt legeme.

En 8-ugers hundehvalp er at sammenligne med en menneskebaby med hensyn til omsorg og på lige fod hermed må hverdagen tilrettelægges i overensstemmelse med hvalpens behov.

Alt dette er forhåbentlig afklaret inden anskaffelsen!

I den første tid bør hvalpen ikke efterlades alene, tilvænnning må stille og roligt indarbejdes, de selv-sikre hvalpe har meget nemmere ved at klare dette end de mere forsagte.

Dette er ikke ensbetydende med, at de ikke laver ulykker (set med menneskeøjne).

I naturen ville de i leg bide, rive og

Spørlægning

ruske i såvel hinanden som i omgivelserne.

I hjemmet går det i visse tilfælde ud over døre, vægge, inventar m.v.

Lær at håndtere denne adfærd.

Hunden er et rovdyr og skal respekteres og behandles som sådan. Alt samarbejde bygger ligesom i flokken på positiv underdanighedsadfærd!

Glem alt om Disney og lignende „eventyragtige“ scenerier og forhold dig til virkeligheden.

Det er unaturligt for en 8-ugers hvalp at forlade sin flok, så omvæltningen er stor og uforståelig og fuld af modstridende oplevelser.

Du og din familie er hvalpens nye flok og hurtigst muligt må alle sørge for at hjælpe hvalpen med at finde sig til rette.

I rovdyrenes verden er der meget faste rammer for, hvad man må og ikke må.

Overholdes denne eksistensbetingede grundregel ikke, går det galt, og hunden tilraner sig måske magten med deraf følgende problemer.

I flokken ville hvalpen typisk sove sammen med familien.

Så ind i soveværelset med den lille hvalp.

Om du vil have den i sengen de første nætter, er op til dig selv, ellers er en kasse lige ved siden af sengen helt fin.

En tryk, kælede hånd i ny og nær gør lykke.

Stille og roligt i takt med at hvalpen falder til, finder den selv sit sovested.

Opdragelse af hvalpen ville både forældre og flok tage sig af.

Nu er det dig, der må sørge for, at takt og tone indgår som en naturlig del af hverdagen og det er lige fra hvalpen kommer ind af døren!

Det er utroligt vigtigt, at indlæringen/træningen er målrettet fremtiden uanset om det er som brugshund og/eller familiehund og, at denne opdragelse finder sted frem til 6 mdr's alderen.

På dette tidspunkt skal hunden være så meget i hånd, at det efterfølgende handler om „målet“

Som udgangspunkt skal hvalpen glad og frivilligt følge dig overalt, være opmærksom på dig og din færden.

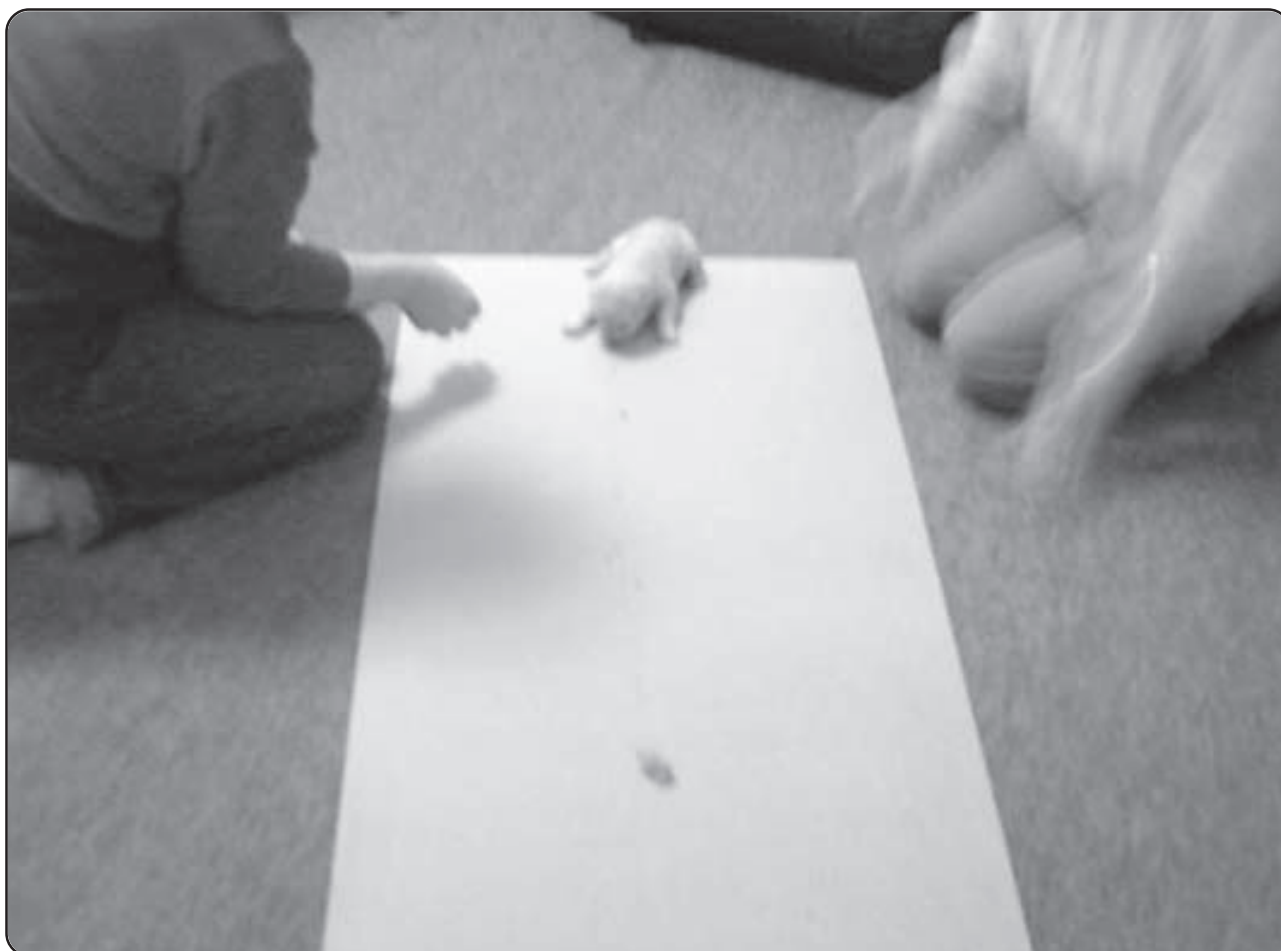
Uanset hvor du er og hvad du foretager dig, må du ikke skubbe hvalpen fra dig.

Lad den ligge på dine fødder, i dit skød, i dine arme med jævne mellemrum, så dens individuelle tryghedsbehov bliver dækket.

Når den er faldet i søvn, da bær den evt. i sin kasse, som selvfølgelig står et centralt sted.

Det er en god ide med flere sovepladser.

Ofte vælger hvalpen selv stederne.

Så vakler, trimler, kravler den lille hvalp sporet

Når den vågner skal den allerførst ud og besøge, så fortsættes dagens gøremål sammen.

Lad hvalpen være i fred, du behøver ikke kæle for den, hver gang du passerer.

Typisk vil den smålogre, når den er optaget af sine egne gøremål, „hej lille hund“ sådan lige i forbifarten og niks mere.

Selvfølgelig skal det ikke ende i, at du bærer rundt på hvalpen dagen lang, brug din sunde fornuft.

Kærlighed og omsorg gør ikke skade - blot den ikke er omklamrende med deraf følgende hjælpeløshed.

Læg et par af dagens måltider ud som spor, det er god beskæftigelse. Stop den opblødte mad i en strømpe, gå udenfor og tryk strømpe med indhold godt ned ved sporets start, træk så „byttet“ af sted afpasset alder og formåen for slutte mål =

byttefangst = måltid = glad og tilfreds hund.

Det er også en god ide at gemme maden rundt omkring i småportioner, således at hvalpen skal arbejde for at blive mæt.

Gem dig flere gange i løbet af dagen og deltag aktivt i gensynsglæden, når hvalpen finder dig.

Undgå godbidder - kærtegn i stedet området ved mundvigene fuldstændig som hundene gør indbyrdes.

Stik af fra hvalpen og lad det være forbundet med besvær at indhente dig - og igen deltag i gensynsglæden/legen og er du ikke „80 og stiv af gigt“, da ned og rul med i rigtig hundeliv.

DU afslutter legen ved at rejse dig og gå videre, og hvalpen løber glad med - gå lidt, sæt dig så ned og kæl stille og roligt med hvalpen, først kærtegne mundvige, derefter lader du hånden glide henover øjne, kin-

der og sluttelig blidt ned over nakke, ryg og lænd.

Lad hvalpen snuse og slikke dig forsigtigt i ansigtet (undgå af hygiejniske årsager munden) - rejst dig og gå videre sammen.

Når du nødvendigvis må i gang med noget af dit eget, da giv hvalpen et rigtigt kødben og f.eks en kasse med dens eget legetøj, så er den beskæftiget.

Har du en have, kunne det være en god ide at indrette et opholdssted til hvalpen, på sigt bliver dette sted ofte et „fristed“ for hunden. Fred og ro til det, den nu har lyst til.

I starten bruges stedet med døren åben, først senere når hvalpen kan være alene lukkes døren evt.

Hvalpen udvikler sig hurtigt og inden længe hænger den ikke så meget på dig.

Tag hvalpen med overalt hvor du færdes, det giver den en god ballast.

Menneskenes verden er meget larvende, også her må du tage individuelt hensyn.

Ikke alle hunde er lige gode til at tackle støj.

De fleste hunde er glade for at køre bil, nogle enkelte har det stik modsat.

Her kan det være en hjælp at lade hunden sidde med foran på sædet ved siden af føreren, andre befinder sig bedst i en transportkasse.

De færreste bor så afsides at hvalpen kan færdes uden snor, hvilket absolut er at foretrække.

Brug en lang line i starten og endelig ikke noget med strammende halsbånd.

Det er hele vejen igennem vigtigt at du tilpasser kravene til hvalpens fysiske og psykiske formåen - hovedparten af adfærdsproblemer opstår, når disse grænser ikke respekteres.

Børn og hunde kommer normalt fint ud af det sammen.

Men alt samvær bør ske i voksnes nærhed.

I hvalpens naturlige leg indgår biden og rusken.

Børns leg indeholder også kamp, dog normalt ikke med biden.

Kunsten er nu at få afpasset denne leg til begge arter.

Bedste resultat fås ved at give igen på hundemanér, dvs bruge hånden til at nive m.m. i mund- og øreområde, evt snudegreb, markering på skulderområdet samt foran på brystgruben samt at kunne afvise for vild leg og i stedet socialisere sammen.

Men legen skal foregå, den er simpelthen nødvendig for opvæksten og en normal udvikling.

Da hunden jo regnet med menneskeår er født gammel vil det typisk være den, der hurtigst bliver voksen - også i legen.

Hunden vil forholde sig til menneskebarnets senere modning ved at påtage sig storebror/søsterrollen og drage omsorg for barnet.

Den vil selvfølgelig ikke finde sig i alt og det skal den heller ikke.

Gensidig respekt må være målet.

Marialle Bløndal afholder sammen med Frederiksværk dyrehospital kurser vedrørende emnet

Sluttelig siger hun om:

Angst

Om angst kan være medfødt må jeg nok svar ja til.

Hvalpe som ved fødslen udviser udpræget forsagthed/underdanighed kunne synes emner for medfødt skyhed.

Angst kan udvikle sig på baggrund heraf.

Et eksempel:

Jeg skulle udvælge en egnet narkotikahund i et fremmed kuld labradorhvalpe.

Den første udvælgelse fandt sted, da hvalpene var 3 dage gamle.

Jeg testede mig frem til en meget sikker tæve, og do han, - en tæve var jeg lidt i tvivl om, valgte at teste igen ved 17 dages alderen.

Min sikre tæve holdt mere end stik.

Hannen blev udelukket pga kønnet.

Tvivl-tæven sorterede sig selv fra.

Da jeg så denne tæve 17 dag gammel kunne jeg allerførst konstatere, at hun havde runde øjne.

Disse hunde ved jeg fra min træning altid har problemer med sindet - og ganske rigtigt, da hun blev testet, endte det i piben, tilbagekryben og gemme sig bag kassen.

Hos bl.a Gravhunde, Settere, Schæfere og sikkert nogle racer jeg ikke lige kan huske, har jeg observeret samme tendenser ved såkaldt „runde øjne“.

Når vi snakker „runde øjne“ i denne

forbindelse skal det ses ud fra, at det „normale“ hos disse racer er mandelformede øjne.

De runde øjne kan ikke ses på en 3 dage gammel hvalp, men adfærden kan !

Angste hunde er ofte hunde, der i deres hvalpetid/ungdom har været udsat for omsorgssvigt og manglende indsigt/forståelse.

De har fået trukket noget nedover hovedet, som de slet ikke har kunnet kapere.

Store ambitioner hos en hundefører kræver en hund med ryggrad, mange hunde knækkes her.

Også uheldige oplevelser på forkerte tidspunkter i hvalpens opvækst kan sætte sig på livstid.

Angst starter ofte som usikkerhed. Hunden bliver ikke bakket korrekt op og en ond cirkel starter.

Korrekt håndtering og træning kan rette op på tilstanden, men tilliden til de mennesker, der har fejlet, er ofte den største hurdle.

Omplaceres denne hund hensigtsmæssigt vil den ofte komme helt fri af sin angst.

Så miljøet har utrolig stor betydning.

Nytårsaften

De fleste hunde bryder sig ikke om fyrværkeri og slet ikke som det med tiden har udviklet sig.

Selv jagthunde, hunde med bopæl tæt på f.eks militære skydeområder reagerer på nytårsfyrværkeri.

Intensiteten af fyrværkeriet er en afgørende faktor.

Støj af forskellig art er dog noget de fleste hunde (ligesom deres mennesker) er omgivet af hver dag.

Mange lytter til såvel fjernsyn som radio på et støjniveau, som ligger langt over hvad sundt er.

I det hele taget har vi mennesker udviklet os til en meget støjende art. Hovedparten af vore hunde vil dog kunne klare en Nytårsaften, hvis man udviser hensyn og omtanke.

Luft hunden grundigt tidligt på aftenen, skal den ud senere, da kørt til et lidt afsides sted hvis muligt.

Fortsættes side 37

Fortsat fra side 33

Ellers vent til det værste er overstået.

Det betyder, at hunden skal fodres om morgen og kun lige have en lille hyggebid om aften.

Lad hunden opholde sig sammen med familien under så afslappende former, som muligt.

Skal der være gæstebud, da overvej at sætte hunden i afsidesliggende pension.

Ligeledes, hvis man selv skal i byen - anbring hunden i pension.

Evt beroligende medicin bør kun gives i samråd med dyrlægen.

Angst behandles kort og godt med tryghed og korrekt håndtering - har hunden brug for at sidde i arm Nytårsaften, så lad den.

Du må aldrig afvise en angst hund med f.eks gå og læg dig mv.

De bange søger trøst hos de mere ligeglade.

Normalt ikke venner bliver dog ikke af den grund pludselig venner, men - EN BANGE HUND AFVISES ALDRIG AF FLOKKEN SOM HELHED.

Marianne og Poul har p.t. 24 hunde (incl. de nyfødte hvalpe)

Laura har i sit arbejde som narkotikahund indtil nu bekræftet at Mariannes metode virker, idet hun som en af de første har været igennem den nye mentaltest for specialhunde i politiet, hvor hun klarede sig godt

Poul har tidligere været patruljehundefører i 12 år inden han begyndte som narkotikahundefører og var dengang medlem af Dansk Politihundeforening.

Marianne har været medlem siden midten af 70'erne

Efter Mariannes erfaring, er de bedste hunde, hunde med en stærk kønsdrift, idet alt, hvad de indeholder ligger ”bundet” i kønsdriften og

På billedet ses Poul sorte labrador narkotikahund - Laura - forsøge på igennem tremmerne at få fat på et glas med klude, der havde været i forbindelse med narkotika.

derfor er alfa og omega for hundens præstationer, dens arbejdsiver og dens råstyrke

Sidste nyt er den ønskede udvidede handicaphundetræning, sådan at handicappede nu får mulighed for at komme og udvælge netop den hund, de gerne vil eje fra nyfødt og så komme og få lov til at præge dem med deres egen fært og så er de selv med til at træne deres egen hund op til deres eget brug.

Dette kan lade sig gøre, efter at de endelig fandt den ejendom, de søgte efter og flyttede til denne adresse Lillejuleaften 2001.

200 kvm beboelse – 600 kvm stalde og udbygninger og en stor lade med støbt guly, så man her kan foretage træning med kørestolsbrugere

Som jeg startede med at sige – en spændende dame med meget traditionelle metoder, der bare virker og der er faktisk interessant og tankevækkende at et af vore medlemmer i foreningen ved egne betragtninger har fundet frem til no-

get, som man i Holland har haft en professor til.

Dette beviser igen, at sund fornuft ikke er så tosset endda.

Jeg lærte en masse på den dag, da jeg besøgte hende og jeg håber, I også kan lære noget af denne artikel.

Marianne tager meget gerne ud og holder foredrag og kan kontaktes på telefon nr. 48 21 25 21.

Min egen lokalafdeling i Nakskov har allerede bestilt Marianne til et foredrag den 11. april, hvor alle kan deltage, man skal blot forudtilmelde sig af hensyn til pladsen.

Margit

PS.

Netop før bladet sendes af sted, hører jeg, at Bomba (bombehunden) har fået 8 hvalpe - så nu har familien 32 hunde - sådan - bare det var mig.